

A képekről

„Elkészült Csupaszem főprofesszor legújabb találmánya, a KIBERKA, amellyel többek között távolbalátni, helyesírási hibákat javítani, filmet vetíteni és még sok más művelni lehet...”

Ez egy 1960-as rádió- és televízióban olvasható, az alatt a fotó alatt, amelyet most címlapunkra tettünk. Arra a pár oldalra is, ahol a lapszámban üres hely mutatkozott, főként bábok, bábosok és bábos ügyek pillanatai kerültek a Magyar Televízió történetéből. Látószög rovatunkban Takács Vera írt „előszót” egy lehetséges magyar gyerektelevízió-krónikához. Ez szolgáltatta az indokot. Mindössze néhány képről van szó, de mégis, talán emlékeztetnek arra, hogy a bábok mindig a mi arcunkat viselik.

Csupaszem főprofesszor az első bábsztár volt a magyar tévében. 1958-tól – amikor még keveseknek volt tévékészüléke – már járta az országot általános iskolás riportercsapatával, tudományos és közéleti ügyek iránt érdeklődve, a „Légy kíváncsi!” jelszavát hangoztatva. Azóta azonban eltűnt a képernyőkről; újféle emlékezetünkben, a valóságlemásoló médiaterekben majdnem semmi nyoma. Nem úgy, mint alig valamivel fiatalabb kortársának, Mazsolának, a zöld kismalacnak. Ő most is ott dűnnyögi időtlen, egzisztencialista meglátásait a kibertér ilyen-olyan, épp aktuális szegmenseiben.

Pedig Csupaszem, ez a barátságos, úrlényszerű tudós-báb nem is különbözik annyira a látszólag egészen máshogy kíváncsi Mazsolától. Nem, mert a szemük ugyanúgy bizalommal tekint a világba. Talán hogy miben is bíznak, bíztak, ez választotta el őket. Csupaszem főprofesszor kutató volt, aktuális tudományos és társadalmi mítoszoktól és alkalmazásoktól boldog, szelíd közösségi mozgalmár. Mazsola pedig egy mindenkor *akárki*; sértődött és elhivatott, világba-vetettséget nyílt fájdalommal átélő, nyakas individuum. A főprofesszor szemében a tervezhető jövő, a hipervezérelhető kibertér csillogott, Mazsolában mindig is a végtelen meg a semmi.

Hát, mindkettőjük arca a miénk.

Egy másik képen a forgatásra váró Tévé-Maci apró babaháza felett áll a két alkotó, és csak elképzeltetjük, és el is képzeljük, hogy amikor átnéznek a lencsén, vagy egészen közel hajolva bárhogy is, de *nem azzal foglalkoznak*, ami éppen ők, hanem azzal, ami a báb, a bábság, ez a furcsa, ismerős létezőmód, akkor az egész felette-állás feloldódik, eltűnik.

Nem szoktuk gyakran bevallani, de semmit sem tudunk. Mégis, valami *van*. A bábok például, a mi suta mozdulatainkat utánozva, minden ellenkezés nélkül, még a legkisebb buta konfliktusban is, ahogy bevállalják az életünket. Túl a mi mai, folytatólagosan és föltétlenül kielégítendő igényeinken, de a globális multimédia „mesterséges horizontján” (Paul Virilio) még innen – ott bókászunk valamennyien.

A képek a 21., 22., 58., 71., 85., 101., 128. és 131. oldalakon láthatók.

Szerzőnknek, Takács Verának köszönjük őket (<https://gyerektvtort.blogspot.com/>).

Veszprémi Attila